

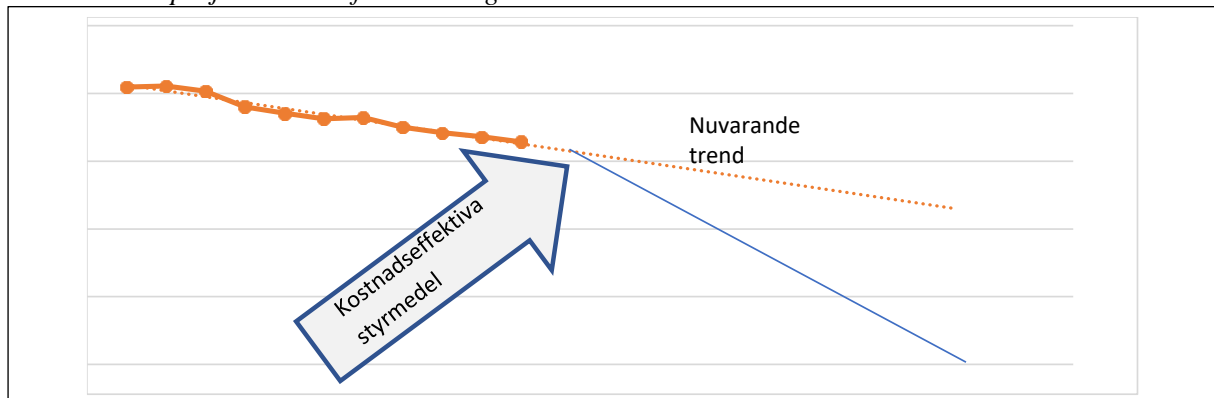
Policy instruments for Fossil Free Freight - PIFF

Huvudsakliga bidrag och resultat Johanna Takman Augusti 2023

Yvonne Andersson-Sköld, VTI/Chalmers

Johanna Takman, VTI/Chalmers

Denna lägesbeskrivning ger en kort sammanfattning av projektet samt redovisning av Johanna Takmans arbete inom projektet PIFF fram till augusti 2023.

Figur. Illustration av kostnadseffektiva styrmedel bidrar till utsläppsmål

Flertalet prognoser visar att klimatmålen inte kommer att nås med dagens existerande och beslutade styrmedel. Fler och/eller kraftfullare styrmedel kommer därmed behövas. Styrmedel som enligt nationalekonomisk teori är kostnadseffektiva lösningar till att minska växthusgasutsläpp fungerar inte alltid i praktiken som det är tänkt i teorin. Exempelvis måste nya styrmedel interagera med existerande svenska och europeiska styrmedel, vilket beroende på styrmedlets utformning kan ge upphov till samverkande eller motverkande effekter. Vidare finns det politiska begränsningar som påverkar vilka styrmedel som är möjliga att implementera, vilket innebär att existerande respektive de teoretiskt mest fördelaktiga styrmedlen inte alltid är de mest effektiva ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Detta projekt är ett doktorandprojekt för Johanna Takman som kommer att pågå fram till och med juli 2025. Projektet syftar till att analysera styrmedel som kan bidra till minskade växthusgasutsläpp inom godstransportsektorn samtidigt som svensk konkurrenskraft bibehålls eller ökar. Projektet kommer att bidra med ökad kunskap om effekter och kostnadseffektivitet av redan existerande styrmedel inom godstransportsektorn och delvis inom andra sektorer, både nationellt och internationellt. Målet är att projektet ska resultera i kunskap och rekommendationer kring vilka kostnadseffektiva styrmedel som kan implementeras inom den svenska godstransportsektorn för att bidra till att målet om nettonollutsläpp till 2045 uppnås.

Det arbetet som utförts och presenteras i denna delrapportering har utförts av *Johanna Takman*, dock i nära samverkan med *Lina Trosvik* (se även delrapportering *Lina Trosvik*). *Johannas* medverkan i projektet innefattar de delar i hennes doktorandarbete som avser steget licentiat till doktor. Johanna erhöll sin licentiatexamen den 1 oktober 2021 på Arkitektur och Samhällsbyggnad på Chalmers (*Takman, 2021*). I licentiatavhandlingen ingår tre manuskript, vars framarbetning finansierats utanför PIFF-projektet. *Johanna* har dock också varit mycket aktiv i arbetet med projektets artikel 1 (*Trosvik, Takman et al., 2023*) inom PIFF-projektet. Resultaten från den studien beskrivs i delredovisningen för *Lina Trosvik*. Johanna bidrog genom att vara med och lägga upp studien och inte minst genom att ta

fram mycket av det underlag som utgör grund för det arbete som presenteras i artikeln. Johannas bidrag framförallt i starten, dvs under 2021 och i viss mån under 2022. Detta innebär att Johanna bidrog med arbete till en av de två artiklar som ingår i Linas licentiatavhandling men samma artikel kommer också att ingå i Johannas doktorsavhandling.

Under 2022 arbetade Johanna huvudsakligen med att ta fram underlag och planera för artikel 2 inom PIFF-projektet (*Takman et al., utkast på manuskript bifogas men får ej spridas*). Syftet med den studie som ska presenteras i artikel 2 är att undersöka resultatet av styrmedel för förnybar energi med fokus på tillgänglighet och absoluta minskningsmål. Studien jämför tre olika styrmedel som syftar till att minska växthusgasutsläppen från diesel och bensin genom att öka andelen förnybar energi ur ett effektivitetsperspektiv. Data från branschen, bland annat tillhandahållen genom Statiska centralbyrån SCB, används för att uppskatta marginalminskningskostnaderna för de tre styrmedlen. I studien kommer också att ingå också en diskussion om hur dessa styrmedel passar in i dagens politiska ramverk, samt om synen på förnybara energikällor ur ett miljöperspektiv.

Johanna är, och har sedan 15 oktober 2022 varit, föräldraledig. Johanna hade inför att hon gick på föräldraledighet för avsikt komma igång med det fortsatta arbetet med artikel 2 runt årsskiftet 2023/24 då hon också kommer att involvera Lina Trosvik i detta arbete samt själv bidra i arbetet med artikel 3 som drivs av Lina.

Utöver forskningsarbete pågår även doktorandkurser och viss undervisning samt presentationer och medverkan på konferenser mm som finns sammanfattat i den individuella studieplanen för Johanna Takman (*Studieplan Johanna Takman bifogas*)

Referenser:

Johanna Takman, 2021, Licentiatavhandling: Reducing greenhouse gas emissions – Examples from the freight transport sector: Essays on economic growth, public policy instruments, and renewable energy. https://research.chalmers.se/publication/525979/file/525979_Fulltext.pdf

Lina Trosvik, [Johanna Takman](#), Lisa Björk, Jenny Norrman & Yvonne Andersson-Sköld (2023): A meta-evaluation of climate policy evaluations: findings from the freight transport sector, Transport Reviews, DOI: 10.1080/01441647.2023.2175275, <http://vti.diva-portal.org/smash/get/diva2:1740632/FULLTEXT01.pdf>